

कृषि उन्नती योजनेअंतर्गत अन्न व पोषण सुरक्षा अभियान (पूर्वीची एस पी एम) या केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत ग्रामबिजोत्पादन कार्यक्रम योजनेसाठी सन २०२४-२५ करीता निधी वितरीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्य व्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : योजना ३३२५/प्र.क्र.०७/१-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, विस्तार, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : १६ जानेवारी, २०२५.

पहा:-

१. कृषि व पशुसंवर्धन विभाग शासन निर्णय क्र.योजना ३३२४/प्र.क्र.५५/१-अ, दि.०९.०७.२०२४ (प्रशासकीय मान्यता आदेश)
२. वित्त विभाग शासन निर्णय क्र.संकिर्ण- २०२४/प्र.क्र.५१/कोषा प्रशा-४, दि.११.१०.२०२४
३. वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८८/अर्थ-३, दि.१५.१०.२०२४
४. सामाजिक न्याय विभाग, शासन परिपत्रक क्र. बीयुडी-२०२४/प्र.क्र.६९/अर्थसंकल्प (विधयो), दि.१८ ऑक्टोबर २०२४
५. आदिवासी विकास विभाग शासन परिपत्रक क्र. बीयुडी-२०२४/प्र.क्र.०२/कार्यासन-०६, दि.१८ ऑक्टोबर २०२४
६. केंद्र शासनाचे पत्र क्र.४/२३/२०२४-केवाय, दि.१९.११.२०२४
७. कृषि आयुक्तालयाचा प्रस्ताव जा.क्र. QC१/२/Seed/SPM SNASPARSH/R३३१/२०२४ दि. २८.११.२०२४
८. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र जाक्र.गुनि.१/२/केवायबियाणे /अनु. मा./आर-४/२०२५, दि. ०८ /०१/२०२५

प्रस्तावना:

कृषि उन्नती योजनेअंतर्गत अन्न व पोषण सुरक्षा अभियान (पूर्वीची एस पी एम) या केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत केंद्र ६० टक्के व राज्य ४० टक्के प्रमाणात निधी हिस्सा ग्रामबिजोत्पादन कार्यक्रमाच्या SNA खात्यात कोषागारामार्फत देयक सादर करून आहरीत करण्यात येत होता. आता सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षामध्ये या योजनेकरीता SNA- SPARSH या प्रणालीद्वारे निधी वितरीत होणार आहे.

संदर्भ क्र. १ च्या शासन निर्णयान्वये कृषि उन्नती योजनेअंतर्गत अन्न व पोषण अभियान (पूर्वीची एस पी एम) अंतर्गत ग्रामबिजोत्पादन कार्यक्रमास रु. ३२३०.७० लक्ष (सन २०२४-२५ साठी) वार्षिक कृति आराखड्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. या केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षामध्ये केंद्र शासनाच्या दिनांक १९ नोव्हेंबर, २०२४ च्या पत्रान्वये रु. ९,६९,००,०००.०० इतके अनुदान (केंद्र हिस्सा) वितरीत केला आहे. त्यानुसार, सदर केंद्र हिस्सा रु.

९,६९,००,०००.०० (रुपये नऊ कोटी एकोणसत्तर लक्ष फक्त) व त्यासमरूप राज्य हिस्सा रु. ६,४६,००,०००.०० (रुपये सहा कोटी सेहेचाळीस लक्ष फक्त) तरतूद अर्थसंकल्पिय अंदाज, वितरण व संनियंत्रण (BEAMS) प्रणालीवर वितरीत होणे अत्यावश्यक आहे. ही बाब लक्षात घेऊन, सन २०२४-२५ मधील अर्थसंकल्पिय अंदाजपत्रकातील तरतूदीनुसार कृषि उन्नती योजनेअंतर्गत ग्रामबिजोत्पादन कार्यक्रमासाठीचे केंद्र हिस्स्याचे रु. ९,६९,००,०००.०० (रुपये नऊ कोटी एकोणसत्तर लक्ष फक्त) अनुदान व राज्य हिस्स्याचे रु. ६,४६,००,०००.०० (रुपये सहा कोटी सेहेचाळीस लक्ष फक्त) अनुदान आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना अर्थसंकल्पिय अंदाज, वितरण व संनियंत्रण (BEAMS) प्रणालीवर वितरित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

कृषि उन्नती योजनेअंतर्गत अन्न व पोषण अभियान (पूर्वीची एस पी एम) या केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत ग्रामबिजोत्पादन कार्यक्रम या योजनेकरिता संदर्भाधीन दिनांक १९.११.२०२४ च्या पत्रान्वये केंद्र शासनाने उपलब्ध करून दिलेल्या केंद्र हिस्सा रु. ९,६९,००,०००.०० च्या अनुषंगाने सदर केंद्र हिस्सा रु. ९,६९,००,०००.०० (रुपये नऊ कोटी एकोणसत्तर लक्ष फक्त) व त्याप्रमाणात राज्य हिस्सा रु. ६,४६,००,०००.०० (रुपये सहा कोटी सेहेचाळीस लक्ष फक्त) इतका निधी आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना अर्थसंकल्पिय अंदाज, वितरण व संनियंत्रण (BEAMS) प्रणालीद्वारे वितरीत करण्यास राज्य शासनाची मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. सदर निधीचा प्रवर्गनिहाय तपशिल पुढीलप्रमाणे:

	सर्वसाधारण	अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	एकूण
केंद्र हिस्सा (६०%)	७,६४,००,०००.००	१,१४,००,०००.००	९१,००,०००.००	९,६९,००,०००.००
राज्य हिस्सा (४०%)	५,०९,३३,३३३.००	७६,००,०००.००	६०,६६,६६७.००	६,४६,००,०००.००
एकूण	१२,७३,३३,३३३.००	१,९०,००,०००.००	१,५१,६६,६६७.००	१६,१५,००,०००.००

२. उपरोक्त योजनेअंतर्गत होणारा खर्च चालू सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षाकरीता मंजूर केलेल्या अनुदानातून भागविण्यासाठी पुढील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात आलेले आहेत.

	केंद्र हिस्सा (६०%)	राज्य हिस्सा (४०%)
सर्वसाधारण	मागणी क्रमांक-डी -३, २४०१-पीक संवर्धन, (००)(२३) कृषि उन्नती योजना,बियाणे व लागवड साहित्यावरील उपअभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) केंद्र हिस्सा - ६०%, २४०१ ३९९५, ३३ अर्थसहाय्य,	मागणी क्रमांक-डी -३, २४०१-पीक संवर्धन, (००)(२७) कृषि उन्नती योजना,बियाणे व लागवड साहित्यावरील उपअभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) राज्य हिस्सा - ४०%, २४०१ ए१५४, ३३ अर्थसहाय्य,

अनुसूचित जाती	मागणी क्रमांक- एन-३ २४०१ पीक संवर्धन, (०१)(१९) कृषी उन्नती योजना बियाणे व लागवड साहित्य उप अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (केंद्र हिस्सा ६० %) २४०१ बी २६८, (कार्यक्रम), ३३ अर्थसहाय्य.	मागणी क्रमांक- एन-३ २४०१ पीक संवर्धन, (०१)(२०) कृषी उन्नती योजना बियाणे व लागवड साहित्य उप अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (राज्य हिस्सा ४० %) २४०१ बी २७७, (कार्यक्रम), ३३ अर्थसहाय्य.
अनुसूचित जमाती	मागणी क्रमांक- टी-५ २४०१ पीक संवर्धन, (०१)(२८) कृषी उन्नती योजना बियाणे व लागवड साहित्य उप अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (केंद्र हिस्सा ६० %) २४०१ ए ६२८, (कार्यक्रम), ३३ अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक- टी-५ २४०१ पीक संवर्धन, (०१)(२९) कृषी उन्नती योजना बियाणे व लागवड साहित्य उप अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (राज्य हिस्सा ४० %) २४०१ ए ६३७, (कार्यक्रम), ३३ अर्थसहाय्य

वरील लेखाशीर्षाखाली सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात मंजूर तरतूदीतून वितरीत करण्यात येत आहे.

३. सदर योजना राबविताना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे.

१) सदर योजना केंद्र शासनाच्या संदर्भाधीन मार्गदर्शक सूचनांनुसार, निधी वितरीत करण्याच्या अटी व शर्ती नुसार राबविण्यात यावी.

२) खर्चाचे लेखे सुव्यवस्थित ठेवून सदर खर्चाचे लेखा परिक्षण अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्रे केंद्र व राज्य शासनाला लवकरात लवकर प्रगती अहवालासह सादर करण्यात यावेत.

३) योजनेच्या वेगवेगळ्या बाबींवरील भौतिक व आर्थिक प्रगती अहवाल केंद्र व राज्य शासनास प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत सादर करण्यात यावा.

४) योजनेशी संबंधित ताळेबंद व लेखापरिक्षण जमा खर्चाच्या रकमा यांचा अहवाल अंमलबजावणी यंत्रणेने द्यावा. त्यामध्ये वर्षाच्या सुरुवातीला अखर्चित रकमा व व्याजाद्वारे मिळालेले उत्पन्न स्पष्टपणे नमूद करण्यात यावे. जेणेकरून पारदर्शी स्वरूपात रकमा विचारात घेता येईल व संदिग्धता राहणार नाहीत.

५) कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर कार्यक्रमापेक्षा जास्तीचा कार्यक्रम राबविला जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

६) सदर योजनेकरीता प्राप्त झालेला निधी हा ज्या संवर्गासाठी मंजूर केलेला आहे त्याच संवर्गासाठी खर्च होईल याची दक्षता घेण्यात यावी.

७) संदर्भाधीन क्र. ६ येथील केंद्र शासनाच्या पत्रात नमूद केलेल्या सूचनांचे पालन करण्यात यावे.

४. सदर योजनेकरीता आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना योजनेचे नियंत्रण अधिकारी म्हणून व त्यांच्या कार्यालयातील सहायक संचालक, लेखा-१, कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

५. सदर निधी खर्च करतांना विहित कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे/ टेंडर नियमावली व नियमांचे/प्रक्रियेचे/वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादेत/P.W.D. म्यूनलच्या अधिन राहून/C.V.C.तत्त्वानुसार/CAG च्या निर्देशानुसार/प्रचलित शासन निर्णय/नियम/परिपत्रक/तरतुदीनुसार, बजेट व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अंमलबजावणी यंत्रणांनी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन निर्णय/अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहिल.

८. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८८/अर्थ-३, दि.१५.१०.२०२४, सामाजिक न्याय विभाग, शासन परिपत्रक क्र.बीयुडी-२०२४/प्र.क्र.६९/अर्थसंकल्प (विधयो), दि.१८ ऑक्टोबर २०२४, आदिवासी विकास विभाग शासन परिपत्रक क्र. बीयुडी-२०२४/प्र.क्र.०२/कार्यासन-०६, दि.१८ ऑक्टोबर २०२४ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०११६१२३४३७२१०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(राजेश पाध्ये)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति :

- १) मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा.विरोधी पक्षनेता (विधानसभा/परिषद), महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई.
- ४) मा.प्रधान सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ६) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित, महाबीज भवन, कृषिनगर, अकोला.
- ७) संचालक (निविष्टा व गुणनियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ८) सर्व कृषि संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ९) महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर.
- १०) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक.
- ११) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- १२) सहाय्यक संचालक, लेखा -१, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १३) अवर सचिव, कार्यासन १४३१, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) अवर सचिव, वित्त विभाग (व्यय-१४), मंत्रालय, मुंबई.
- १५) निवडनस्ती (कार्यासन १-अ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.